

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 202
Tarih: 12.02.2010

10/636

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Güvenlik güçleri tarafından toplumsal gösterilerde yoğun ve sürekli bir şekilde kullanılan biber gazının kullanım oranı, insan sağlığı üzerindeki bütün etkileri, bu kullanımlar sonucu ölümle sonuçlanan olayların yaşanıp yaşanmadığının tespit edilip gereken önlem ve tedbirlerin alınması için Anayasanın 98. İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

1-SELAHATTİN DEMİRTAŞ	DİYARBAKIR
2-GÜLTAN KIŞANAK	DİYARBAKIR
3-AYLA AKAT ATA	BATMAN
4-BENGİ YILDIZ	BATMAN
5-AKIN BİRDAL	DİYARBAKIR
6-EMİNE AYNA	MARDİN
7-FATMA KURTULAN	VAN
8-HASİP KAPLAN	ŞIRNAK
9-HAMİT GEYLANİ	HAKKARİ
10-İBRAHİM BİNİCİ	ŞANLIURFA
11-M. NURİ YAMAN	MUŞ
12-MEHMET NEZİR KARABAŞ	BİTLİS
13-MEHMET UFUK URAS	İSTANBUL
14-OSMAN ÖZÇELİK	SİİRT
15-ÖZDAL ÜÇER	VAN
16-PERVİN BULDAN	İĞDIR
17-SEBAHAT TUNCEL	İSTANBUL
18-SEVAHİR BAYINDIR	ŞIRNAK
19-SIRRI SAKIK	MUŞ
20-ŞERAFETTİN HALİS	TUNCELİ

GEREKÇE

Dünyada toplumsal olayları kontrol amaçlı olarak kullanılan biber gazı (göz yaşartıcı gaz), geçici rahatsız edici etkileri nedeni ile güvenlik güçlerince yaygın olarak kullanılmaktadır.

Bugün pek çok ülkede bu kimyasallar, güvenlik güçleri tarafından "toplumun güvenliğini sağlamak" gibi "meşru" olduğu iddia edilen gerekçelerle, geniş toplum kesimleri üzerinde kullanılmaktadır. Ancak bu kimyasalların insan sağlığı üzerine etkilerinin neler olduğu araştırmaların yetersizliği nedeni ile kesin olarak bilinmemektedir.

Toplumsal gösterilerde kullanılan bu kimyasal silahların, etkileri kısa süreli ve geçici olduğu düşünülse de, uzun dönem de insan sağlığı için riskler taşıdığı ve insan yaşamını tehdit edici boyutlara ulaşabileceğini tıp doktorları ve ilgili sağlık örgütleri dile getirmektedirler. Biber gazının; gözlerde yanma, aşırı yaşarma, burun ve boğazda yanma, deride kızarıklık gibi geçici rahatsızlık verici etkilerinin yanı sıra, gazlara daha yoğun ve uzun süre maruz kalanlarda solunum yolları ve akciğerlerde hasar ve öksürük, sindirim kanalında tahrişe bağlı kusma, ishal, baş ağrısı, baş dönmesi, kan basıncında düşme gibi durumların görülebileceği tıp doktorları tarafından da belirtilmektedir. Uzmanlar çocuklar, yaşlılar, astım, kronik bronşit, hipertansiyon, kalp yetmezliği olan kişilerde risklerin daha yüksek olabileceğini savunmaktadırlar.

Dünyadaki birçok örneğin yanı sıra ülkemizde de biber gazının kontrolsüz kullanımının örnekleri basına ve kamuoyuna yansımıştır;

İstanbul Taksim'de gerçekleştirilen IMF protestoları sırasında, İshak Kalvo isimli bir vatandaşın kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmesi biber gazından olabileceği iddialarını gündeme getirmişti.

Son olarak TEKEİ işçilerine sıkılan biber gazı sonucunda birçok işçi gazdan olumsuz şekilde etkilenmiştir.

Toplumsal gösterilerde kullanılan biber gazı, insan hakları açısından da doğru bir uygulama olmadığı düşünülmektedir. Güvenlik güçleri tarafından, herhangi bir gösteriye müdahale etmek üzere biber gazı kullanıldığında; çevrede bulunan vatandaşlar da gazdan ciddi oranda etkilenmektedir. Bu durum, Türkiye'de biber gazı kullanımında ciddi bir orantısızlığın olduğunun da açık göstergesidir.

Bu kimyasal gazların zararları sadece bilimsel çalışmalar ile değil, "Avrupa İşkencenin ve Kötü Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT)" raporları ile de sabittir. Hollanda'ya 2007 yılında gerçekleştirilen ziyaretin ardından biber gazının potansiyel olarak tehlikeli bir madde olduğu ve kapalı alanlarda kullanılmaması gerektiği, açık havada kullanılması konusunda da CPT'nin çekinceleri olduğu, açık havada kullanıldığı takdirde istisnai olarak kullanılması ve bu durumda kişilerin korunmasına yönelik güvencelerin (örneğin biber gazına maruz kalan kişilerin derhal sağlık muayenesinden geçirilmesi ve bu kişilere antidote (panzehir) sağlanması vs. gibi) kabul edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Etkileri tam olarak bilinmeyen, maruz kalan kişilerde ciddi sağlık sorunları ve hatta ölümlere yol açtığı iddia edilen bu kimyasalların kullanılmasının kesin olarak yasaklanması gerektiği düşünülmektedir. Biber gazlarının sorumsuzca kullanımı insanlık için büyük bir tehdit olmakta ve kullanımına karşı etkin tavır alınması gerekmektedir.

Biber gazının uzun süreli etkilerini ve kontrolsüz kullanımını gösteren çok sayıda olay birlikte değerlendirildiğinde, bu kimyasal bileşiklerin "toplumun güvenliği"ni sağlamaktan çok toplum sağlığını tehdit ettiği açıkça görülmektedir. Bu nedenle, 1969'da seksen ülkenin imzaladığı Cenova Sözleşmesi ile savaşta kullanımı yasaklanan maddeler arasına alınan bu "kimyasal silahın" kullanımına karşı tedbirlerin alınması ve insan sağlığı üzerindeki bütün etkilerinin araştırılması gerekmektedir. Kimyasal silah haline gelen bu gazın güvenlik güçleri tarafından toplumsal gösterilerde kullanım oranı, biber gazının insan sağlığı üzerindeki etkileri ve bu kullanımlar sonucu ölümle sonuçlanan olayların yaşanıp yaşanmadığının tespit edilip gereken önlem ve tedbirlerin alınması için bir araştırma komisyonu kurulmalıdır.